METSÄTALOUS

Tässä tilanteessa yhtiöt takoivat eniten rahaa sellulla. Myös kartonki myi hyvin. **TUTKIMUSPÄÄLLIKKÖ ERNO JÄRVINEN, MTK**

Loukut vireeseen taimikoissa

Myyräkannat vahvistuvat

Myyräkannat ovat hiljaisen jakson jälkeen alkaneet vahvistua koko maassa. Erityisesti metsämyyriä tavataan jo kohtalaisesti, tiedottaa Metsäntutkimuslaitos (Metla).

Myyrähuippua odotetaan eteläiseen Suomeen vuoden 2014 syksyllä ja Pohjois-Suomeen vuonna 2015.

Metsänomistajalla on vielä mahdollisuus yrittää suojata taimikoita myyrätuhoilta.

”Ainoat järkevät torjuntatoimet ovat loukkupyynti ja lumen tultua lumen polkeminen taimien ympäriltä. Toki taimisuojiakin ehtii vielä asentaa”, neuvoo tutkija **Otso Huitu** Metlasta.

Sadan hiirenloukun virittäminen taimikkoon pariksi viikoksi vähentää talvehtivaa myyräkantaa.

Koska metsämyyrä on tällä hetkellä runsain laji, valtaosa tuhoista ilmenee havupuiden kärkisilmujen ja ylimpien vuosikasvainten kuorten syöntinä.

Viime vuonna harvassa

Myyriä on Oulun eteläpuoleisessa Suomessa jo sen verran runsaasti, että taimituhoja väistämättä esiintyy tulevan talven aikana.

Läntisessä Suomessa kannan nousu on ollut hitaampaa kuin keskisessä ja itäisessä Suomessa. Pohjois-Suomessakin kannanvaihtelun aallonpohja on selvästi ohi.

Suuressa osassa maata myyrät olivat hyvin harvassa viime vuonna. Pohjois-Karjala oli ainoa alue, missä kannat olivat kohtalaisen vahvat.

Kesän 2013 aikana sekä Pohjois-Karjalassa että muualla Etelä-Suomessa kannat ovat vahvistuneet selvästi. Pohjois-Karjalassa on tällä hetkellä runsaasti niin metsä- kuin peltomyyriä.

Pohjoisen sykli palaa

Muualla eteläisessä Suomessa erityisesti metsämyyräkannat ovat jo kohtalaiset, paikoin jopa runsaat. Läntisimmässä Suomessa kannat ovat lähteneet runsastumaan keskistä ja itäistä Suomea hitaammin.

Tämän hetken myyrätilanne ennakoi laaja-alaista myyrähuippua eteläiseen Suomeen syksylle 2014.

Pohjois-Suomeen vuosikymmeniä kateissa olleet myyräsyklit ovat palanneet. Lapissa oli ennätyksellinen myyrähuippu syksyllä 2011, minkä jälkeen kannat romahtivat olemattomiin seuraavana talvena.

Tänä syksynä myyriä on alkanut ilmaantua, mikä kielii nousuvaiheen alusta. Se ennakoi pohjoisessa nousuvaihetta ensi kesäksi ja huippua vuodelle 2015.

Puumalavirus leviää

Metsämyyrien runsastuminen lisää myyräkuumeriskiä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilastot osoittavat, että sairastuneiden määrä on noussut selvästi viime vuotta korkeammalle.

Vain metsämyyrät levittävät myyräkuumetta aiheuttavaa Puumalavirusta. Se tarttuu ihmiseen hengitysteitse pölyävien eritteiden kautta.

Hiirenloukkuja on suositeltavaa pitää vireessä mökeissä, ulkorakennuksissa ja liitereissä.

SARI PENTTINEN

» Ainoat järkevät torjuntatoimet ovat loukkupyynti ja lumen tultua lumen polkeminen taimien ympäriltä. Toki taimisuojiakin ehtii vielä asentaa.« OTSO HUITU

Ilmoitetut Puumalavirus-tapaukset vuosina 2012 ja 2013

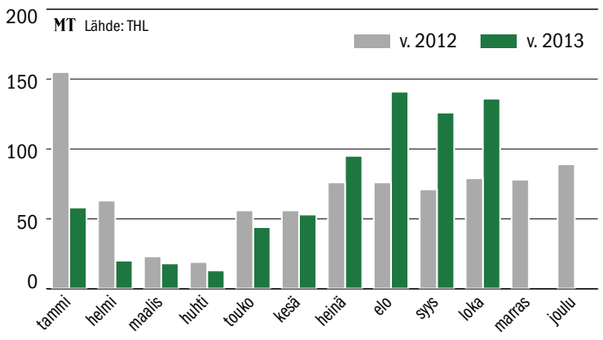

METSIEN TUHOLAISET

Myyrät

Myyrät ovat taimikoiden tuholaisia. Myyrälajeista suurimmat vahingot aiheuttaa **peltomyyrä.** Pääasiassa se syö taimien kuorta talvella lumen alle jääneessä rungon osassa. Taimitarhalla se voi silputa koko taimen.

Kesällä se syö pääasiassa heiniä ja ruohoja, mutta voi kajota myös puuntaimiin etenkin peltojen metsitysalueilla.

Myyrien määrä voi lisääntyä yhden kesän aikana jopa 40-kertaiseksi tehokkaan lisääntymisen vuoksi.

Kanta vaihtelee pääsääntöisesti siten, että Etelä-Suomessa huippu on kolmen ja Pohjois-Suomessa noin neljänviiden vuoden välein.

Peltomyyrätuhojen torjunta vaatii järeitä toimia. Maan muokkaus kyntämällä tai mätästämällä ja kemiallinen heinäntorjunta takaavat parhaan tuloksen. Puulajin valinnasta (kuusi koivua kestävämpi) heinimisestä, petojen suosimisesta, karkotteista, myrkyistä ja taimisuojista on myös apua.

Metsämyyrä syö männyn ja kuusen silmuja, mutta järsii myös kuorta useankin metrin mittaisista taimista.

Tuhot ovat yleensä niin pieniä, ettei niitä kannata yrittää torjua. Tarvittaesa kakotteista on apua – samalla hirvetkin pysyvät poissa.

Lapinmyyrä tekee vastaavia tuhoja kuin peltomyyrä pohjoisessa. Erona on, että lapinmyyrä voi syödä isojakin mäntyjä.

Vesimyyrä taas syö puiden juuria multamailla, etenkin vesien lähellä.

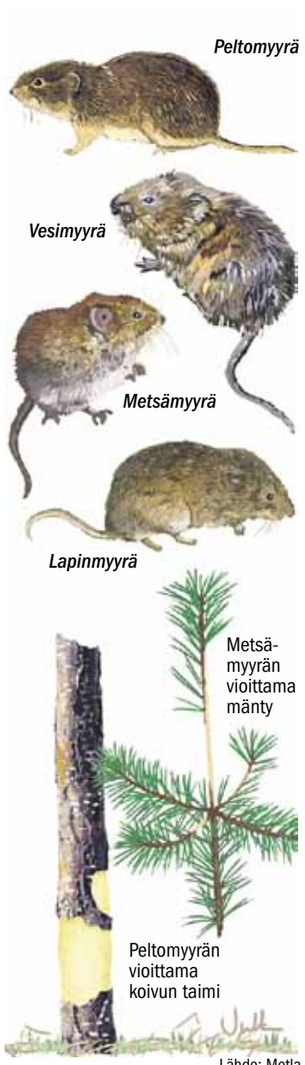

Lähde: Metla

Metsä Group investoi kasvualoille

Metsä Groupin päätös keskittyä selluun, kartonkiin ja puutuotteisiin on osoittautunut onnistuneeksi. Ne mahdollistavat tuotannon ja liikevaihdon kasvattamisen jatkossa.

»Ei tässä ole mitään syytä ripotella tuhkaa päälle. Olen jatkon suhteen varovaisen optimistinen.« KARI JORDAN

Pääjohtaja **Kari Jordan** kertoo Metsä Groupin investoivan tuotteisiin, joiden kysyntä kasvaa ja joissa yhtiöllä on kilpailukykyä. Mitään räjähdysmäistä kasvua ei silti ole luvassa. Viime vuosina yhtiön liikevaihto on pikemmin laskenut kuin kasvanut.

”Tähtäämme jatkossa kasvubisnekseen. Tavoitteemme on kasvattaa liikevaihtoa muutamilla prosenteilla vuodessa.”

Jordan painottaa, että kasvu haetaan järkevistä kohteista ja se toteutetaan harkituilla askelilla. Toiminnassa korostetaan määrän sijaan kannattavuutta.

Sellulla syntyi tulosta

Syyskesällä Metsä Groupin tulosta paransi etenkin sellun hintojen nousu. Vielä kovempiin lukemiin olisi päästy, ellei dollari olisi pehmentynyt euroon verrattuna. Myös tehtaiden huoltoseisokit söivät tulosta.

Myös kartongin toimitukset lisääntyivät ja pehmopaperien kysyntä oli vakaata. Kummankin tuoteryhmän näkymät ovat hyvät.

Jordanin mukaan etenkin pehmopapereilta on lupa odottaa nykyistä parempaa tulosta. Juuri nyt kilpailu on kuitenkin kovaa.

Puutuotteilla meni vastaavasti heikosti. Se on kuitenkin ymmärrettävää, koska rakentaminen on vaisua.

Tulos kovalla kulukuurilla

Metsäteollisuuden tuotteiden hintoihin kohdistuu edelleen paineita. Siksi toimitusmäärien kasvu on kerryttänyt Metsä Groupin kassaan enemmän rahaa kuin hintojen nousu.

Toisaalta kovin tulosparannus on syntynyt kuluja karsimalla.

Etenkin raaka-ainekuluista on saatu suurta säästöä.

Jordan odottaa, että Metsä Groupin tulos paranee edelleen vuoden viimeiselle neljänneksellä.

”Ei tässä ole mitään syytä ripotella tuhkaa päälle. Olen jatkon suhteen varovaisen optimistinen.”

Hyvät korjuukelit

Puukauppa on käynyt tänä vuonna hyvin. Myös korjuukelit ovat suosineet metsäteollisuutta.

Loppuvuoden puukauppa keskittyy kelirikkokohteisiin. Talvileimikoita Metsä Groupilla on jonkin verran varastossa.

”Talviharvennusten tarvetta katsotaan sitten kun talvi on alkanut. Ei ole kenenkään etu ostaa niitä nyt ja lupailla niille korjuuaikaa, josta ei voi pitää kiinni”, selittää metsäjohtaja **Juha Mäntylä**.

JARMO PALOKALLIO

Metsä Groupin tulos tammi–syyskuu

MT	1–9/2012	1–9/2013
Liikevaihto, milj. e	3 773	**3 715**
Liiketulos ilman kertaeriä, milj. e	185	**256**
Tulos ennen veroja, milj. e	106	**171**
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,9	**9,0**
Omavaraisuusaste, %	34,2	**36,1**

Kaikki riippuu kilpailukyvystä

Metsä Groupin pääjohtaja **Kari Jordan** on huolissaan metsäteollisuuden heikentyneestä kilpailukyvystä.

”Suomen kilpailukyky on kovassa paineessa. Nopeat toimenpiteet vientiteollisuuden toimintaedellytysten parantamiseksi ovat välttämättömiä, jotta voimme turvata teollisen tuotannon ja työpaikkojen säilymisen maassamme.”

Ongelmana on paperin kulutuksen lasku. Se pakottaa sulkemaan heikkoja tehtaita. Jäljelle jäävät vain kilpailukykyiset yksiköt.

Jordanin mukaan pelkkä pitkien kuljetusten aiheuttama takamatka on suomalaisille paperitehtaille noin 70 euroa tonnilta. Se pitää korvata varsinaisen tuotannon tehokkuudella. Muuten tulee noutaja.

Rikkidirektiivi kasvattaa metsäteollisuuden taakkaa 200 miljoonalla eurolla. Sitä laskua eivät asiakkaat maksa.

”Suomi elää viennistä. Meidän on siksi pidettävä teollisuutemme samalla viivalla kilpailijoiden kanssa. Tämä pitäisi ymmärtää laajalti”, Jordan muistuttaa.

JARMO PALOKALLIO

UPM:ltä metsäyhtiöiden kovin tulos

UPM vastasi tänä vuonna metsäyhtiöiden syyskesän kovimmasta tuloksesta. Metsä Groupin tulosta heikensivät tehtaiden huoltoseisokit.

”UPM:n tuloksessa myönteistä oli paperitehtaiden liikevoiton kasvu. Sitä avitti sekä toimitusmäärien kasvu että kulujen pieneneminen”, sanoo tutkimuspäällikkö **Erno Järvinen** MTK:sta.

Järvinen arvelee, että UPM on onnistunut nappaamaan markkinaosuuksia kilpailijoiltaan. Paperitehtaiden hyvistä uutisista huolimatta UPM:n kannattavuuden kulmakivet ovat sellu ja energia.

Sahoilla ja vaneritehtailla meni heikosti. Sahatavaran toimitukset vähenivät neljänneksellä syyskesällä.

UPM:n velat ovat niin matalalla, että yhtiöllä on mahdollisuus uusiin rakennejärjestelyihin.

Huhumyllyt ovat naittaneet sille muun muassa Stora Enson paperitehtaita. Handelsbanken on jo laskenut tuon fuusion tuoman kustannussäästön 500 miljoonaksi euroksi.

Stora Enso tuloskunnossa

Stora Enso oli suurten metsäyhtiöiden ykkönen sijoitetun pääoman tuotolla mitattuna. Sen kaikki liiketoimintayksiköt pyörivät voitolla.

Järvinen kiinnittää huomiota siihen, että Stora Enson puutuotteiden liikevoittoprosentti pysyi syyskesällä lähes samana kuin edellisellä neljänneksellä.

Paperin toimitukset ja hinnat laskivat. Tehtaat pysyivät voitolla tiukan kulukuurin ansioista.

Parasta tulosta yhtiö teki pakkausmateriaaleilla. Myös sellutehtaiden voitot kasvoivat hieman.

Järvisen mukaan sekä UPM:n että Stora Enson epävarmuustekijät liittyvät Euroopan heikkoon talouskasvuun. Uhkana on paperin ylitarjonnan paheneminen.

Metsä Group kasvussa

Metsä Groupin taloudellinen asema on edelleen parantunut. Se on lyhentänyt viime vuosina velkojaan ja nostanut omavaraisuusastettaan.

Metsäyhtiöiden vertailukelpoiset tulokset heinä-syyskuu 2012 ja 2013

Tunnusluvut ilman kertaeriä

	Stora Enso		UPM-Kymmene		Metsä Group	
	7–9/2012	**7–9/2013**	7–9/2012	**7–9/2013**	7–9/2012	**7–9/2013**
Liikevaihto, milj. euroa	2 694	**2 556**	2 595	**2 472**	1 242	**1 213**
Liiketulos, milj. euroa	178	**184**	126	**194**	68	**73**
Liiketulos, % liikevaihdosta	6,6	**7,2**	4,9	**7,8**	5,5	**6,0**
Sijoitetun pääoman tuotto, %	8,2	**9,0**	3,7	**6,8**	7,1	**7,5**

Lähde: MTK/yritysten osavuosikatsaukset

UPM

UPM teki tulosta paperilla. Sellu on kuitenkin yhtiön talouden kulmakivi yhdessä energian kanssa.

KIMMO HAIMI

Stora Enso pärjäsi puutuoteteollisuudessa parhaiten. Yhtiö valmistaa Itävallassa ristiinlaminoitua clt-levyä.

MARITA WAENERBERG

Kartonki käy nyt kaupaksi, mikä parantaa myös Metsä Groupin tulosta.

Yhtiön syyskesän tulosta painoivat pitkät huoltoseisokit.

Metsä Group odottaa kasvua lähes kaikkien tuotteittensa kysynnässä. Se parantaa yhtiön tulosta vuoden loppua kohti.

”Tässä tilanteessa yhtiöt takoivat eniten rahaa sellulla. Myös kartonki myi hyvin. Puutuotepuolella paras oli Stora Enso”, Järvinen summaa.

JARMO PALOKALLIO

Metsäteollisuuden vienti kasvoi

Metsäteollisuuden tuotanto ja vienti ovat lähteneet kasvuun. Paperitehtailla ylituotannosta aiheutuvat ongelmat kuitenkin jatkuivat.

”Tuotantomäärien kasvusta huolimatta suomalainen metsäteollisuus on menettänyt asemiaan. Erityisen vaikea tilanne on paino- ja kirjoituspapereilla. Niistä on ylikapasiteettia koko Euroopassa”, Metsäteollisuus ry:n toimitusjohtaja **Timo Jaatinen** sanoo.

Tammi–elokuussa metsäteollisuuden vienti kasvoi noin kaksi prosenttia edellisvuodesta.

Viennin kasvu johtui pääasiassa sellun ja kartongin sekä sahatavaran viennin kasvusta.

Kartonkia tuotettiin tammi-syyskuussa noin 8 prosenttia aiempaa enemmän. Sellun tuotanto kasvoi nelisen prosenttia. Sahatavaraviennin kasvu oli 10 prosenttia.

Sen sijaan paperin tuotanto jatkoi vähenemistään.

Tammi-syyskuussa paino- ja kirjoituspaperin tuotanto putosi 4,3 prosentilla.

Kallis puu syö kilpailukykyä

Puukauppa on käynyt vilkkaasti. Jaatisen mukaan kantohintojen korkeus kuitenkin syö yritysten kilpailukykyä.

”Metsäteollisuuden kustannusrakenne on Suomessa yhä kestämättömällä tasolla. Tuotanto- ja työvoimakustannukset ovat nousseet useiden vuosien aikana kilpailijamaita nopeammin.”

”Metsäteollisuudelle on lankeamassa valtion toimesta uusia lisäkustannuksia satojen miljoonien eurojen edestä rikkidirektiivin ja voimalaitosten kiinteistöveron eli windfallveron käyttöönoton seurauksena.”

”Kustannusten nousu rapauttaa mahdollisuuksia harjoittaa kannattavaa metsäteollisuutta Suomessa”, sanoo Jaatinen.

JARMO PALOKALLIO

METSÄSTÄ LYHYESTI

Sappi investoi Kirkniemeen

Sappi investoi Kirkniemen paperitehtaan voimalaan. Yhtiö sijoittaa Kirkniemen ja itävaltalaisen Gratkornin voimaloihin yhteensä 120 miljoonaa euroa. Investointi alentaa Kirkniemen tehtaan energialaskua, mikä parantaa toiminnan kannattavuutta. Samalla biopolttoaineiden käyttö kasvaa merkittävästi. Uusi voimala voi käyttää joustavasti kuorta, puuta ja kivihiiltä.

Honkatalot palkittiin

Honkatalojen valmistama pientalo voitti vuoden 2013 hirsirakennuskilpailun . Hirsitaloteollisuuden järjestämän kilpailun raadin mukaan kyseessä on onnistunut esimerkki kaupunkiin sopivasta hirsitalosta. Ehdokkaiden joukossa nähtiin tänä vuonna myös kaksi suurimittakaavaista rakennusta, hirsirunkoinen päiväkoti ja toimistorakennus, joissa rakennusmateriaalin valintaa oli ohjannut hyvän rakentamisen laadun ja terveellisen sisäilman tavoittelu.

Hirsitalotehtaat uskovat viennin kasvavan ensi vuonna.

Hirsitalojen vienti vetää

Hirsitaloteollisuuden 18 jäsenyrityksen liikevaihto säilyy tänä vuonna ennallaan. Syyskuun arvion mukaan liikevaihtoa kertyy 257 miljoonaa euroa. Viennin osuus on 100 miljoona euroa. Hirsitalotehtaat odottavat viennin kasvavan ensi vuonna. ”Viennin kasvu korvaa kotimaan osuuden pudotuksen”, Hirsitaloteollisuus ry:n puheenjohtaja **Esko Rintamäki** kertoo.

Metsäkeskus kohentaa palvelua

Suomen Metsäkeskuksen metsäpalvelut aloittaa uudella nimellä tämän kuun lopulla. Johtaja **Ari Eini** nostaa esiin asiakkaat. Lakeihin ja säädöksiin kirjatut tehtävät toteutuvat vain, jos Metsäkeskus pystyy tuottamaan lisäarvoa metsänomistajille ja muille metsäalan toimijoille. ”Käytämme entistä enemmän hyväksi asiakasrekisteriämme. Sen avulla voimme kohdentaa neuvontaa ja parantaa sen vaikuttavuutta.”

”On selvää, että Metsäkeskus ei yksin tavoita kaikkia metsänomistajia. Siksi Metsäkeskuksen asiakasrekisteri on metsätietolain puitteissa myös metsäalan toimijoiden käytössä.”

Metsäalan toimijat jalkautuivat yläkouluihin

Suomen suurimpien metsäteollisuusyritysten Stora Enson, Metsä Groupin sekä UPM:n edustajat vierailivat lokakuun aikana 300 yläkoulussa eri puolilla Suomea Mahdollisuuksien metsä -hankkeen kiertueella.

”Yhdeksäsluokkalaisille kerrottiin metsäteollisuudesta, sen tarjoamista työmahdollisuuksista ja alan tuotteista”, avaa Metsäteollisuus ry:n koulutuspoliittinen asiantuntija **Anne Kettunen**.

”Harva nuori tiedostaa metsäteollisuuden puolella avautuvaa ammattien kirjoa. Mahdollisuuksien metsät -hankkeella alan isot toimijat lisäävät tietoutta alasta.”

Metsäalan koulutuspaikat eivät tällä hetkellä näyttäydy järin houkuttelevina. Hakijoita on monesti vähemmän kuin aloituspaikkoja, ja valmistuvuus on heikkoa.

Ongelma korostuu erityisesti toisella asteella, sillä akateemisella puolella tilanne on huomattavasti parempi.

”Erilaisissa nuorisotutkimuksissa metsäteollisuus on työnantajana heikoimpia mielikuviltaan ja vetovoimaltaan. Kyseistä mielikuvaa halutaan muuttaa myönteisempään suuntaan muun muassa koululuvierailujen avulla”, Kettunen toteaa.

Alan koulutusta uudistetaan

Metsäteollisuuden koulutusohjelmia on uudistettu sitä mukaa, kun maailma ympärillä muuttuu ja metsäala on suurten murrosten paineessa.

Vuonna 2010 perustettiin prosessitekniikan perustutkinto, joka pitää sisällään biotekniikan, kemiantekniikan, levyteollisuuden, paperiteollisuuden sekä sahateollisuuden koulutusohjelmat.

Aalto-yliopistossa käynnistettiin samana vuonna biotuotetekniikan koulutusohjelma.

”Vastavalmistuneet saavat uudistuneen koulutuksen myötä laaja-alaisempaa osaamista, joka on turvana työelämässäkin”, Kettunen toteaa.

Metsäteollisuus ry:n tuoteinnovaatioista vastaavan johtajan **Antero Säilän** mielestä on luontevaa, että metsäalan koulutusta nyt uudistetaan.

”Silloin kun suomeen luotiin metsäteollisuuden koulutusputkia, palvelivat ne aikansa ammattien, kuten paperimiesten, kouluttamista.”

”Pitää koko ajan seurata, mitkä olisivat niitä tulevaisuuden ratkaisuja. Niin sanotusti varmoja aloja ovat rakentaminen, pakkaaminen ja energiakäyttö eri muodoissaan”, Säilä summaa.

JUKKA KOIVULA

Metsäalan koulutusta kehitetään, jotta muun muassa paperiteollisuus houkuttelisi uusia työntekijöitä.